

Toespraak Arjan Plaisier over KAIROS-document 'Uur van de waarheid'

Domkerk Utrecht, 22 december 2009

Graag wil ik bij de ontvangst van dit 'Woord van geloof, hoop en liefde uit het hart van het Palestijnse lijden' een paar woorden spreken. Als één lid lijdt, lijden alle leden mee. Als de stem van geloof, hoop en liefde klinkt, heeft dat een betekenis ook over de grenzen van de Palestijnse geloofsgemeenschap heen. Daarom willen we als Protestantse Kerk dit woord met aandacht horen en serieus nemen.

Een woord van geloof - Geloof in het Woord van God. Dit woord van God is het heilbrengend woord in Jezus Christus, dat leven schenkt. Bij Woord van God denken we onder andere aan de interpretatie van de Schrift. Dat vraagt om een blijvende open bezinning, ook waar het gaat om de bijzondere plaats van Israël in het heilshandelen van God. Echter, een interpretatie op grond waarvan land geclaimd wordt, die dan als vrijbrief fungeert om anderen te onderdrukken of te ontrechten, kan de toets van een christelijke leeswijze niet doorstaan.

Een woord van hoop - ook in tijden van wanhoop, nadat vele tekenen van hoop de grond in zijn geboord. Toch zijn er nog steeds tekenen van hoop, bijvoorbeeld, waar Palestijnse christelijke gemeenschappen niet in een slachtofferhouding vervallen maar waar met name jonge mensen actieve dragers zijn van gerechtigheid en vrede. Waar joden, christenen en moslims elkaar ontmoeten en van mens tot mens met elkaar spreken. Waar bruggen worden gebouwd van verzoening, hoe kwetsbaar ook. Wij weten ons betrokken bij hoopvolle ontwikkelingen en willen deze waar mogelijk blijven ondersteunen.

Een woord van liefde - dat de weg van gewapend geweld afwijst, en zoekt naar wegen van verzet tegen onrecht die passen bij het christelijke geloof. Creatieve vormen van verzet in naam van de menselijke waardigheid. Liefde zoekt wegen die mensen bij elkaar brengt.

Liefde zoekt wegen om twee volkeren naast en met elkaar te laten wonen in vrede. Zoals de zaken nu staan, menen we dat de door velen bepleite oplossing van twee staten de voorkeur verdient. Twee levensvatbare staten, beide democratische rechtsstaten, die elkaar voluit aanvaarden en elk spoor elkaar te willen uitwissen of onderdrukken uitbannen. Liefde dekt niet toe dat de bezetting van Palestijnse gebieden, hoewel die zijn achtergrond heeft in de veiligheidspolitiek van Israël, volgens internationaal recht illegaal is. Dat geldt ook voor de nederzettingspolitiek.

Wij zullen niet de weg van oproep tot boycot kiezen. Wel zal ik de suggestie doen om in het kader van het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen kritische vragen te stellen bij de vestiging of investeringen van bedrijven in Israëlische nederzettingen in bezette gebieden. Hiermee wordt immers een situatie gecontinueerd, die schadelijk is voor de lokale bevolking en wordt een onwenselijke situatie in stand gehouden.

Voor alle duidelijkheid: voor de Protestantse kerk geldt, op grond van Gods trouw, een onopgeefbare verbondenheid met het joodse volk. Het teken van Gods trouw hebben wij als westerse christenen mogen zien in de opstanding van dit volk uit de Shoa, en de terugkeer naar het land van het voorgeslacht. En: mede gezien het steeds weer opkomend antisemitisme, zowel in het Westen als in de Arabische wereld, is de behoefte aan veilige en verdedigbare grenzen alleszins begrijpelijk.

Maar een veiligheidspolitiek die mensen van een nabuurvolk vernedert, beknot in vrijheid, en land en bezittingen in beslag neemt, is onrechtvaardig, en scheidt op de lange duur evenmin veiligheid. Bestendige veiligheid kan alleen samengaan met rechtvaardigheid en een positieve houding om vrede te bewerkstelligen. Dat laatste is een eis aan allen die verantwoordelijkheid dragen, joden, Palestijnen en Arabieren. Allen zullen geweld af moeten zweren, wil er van bestendige vrede sprake zijn. Wij beraden ons hoe we dit alles, juist op grond van onze verbondenheid met het joodse volk, indringend aan de orde kunnen stellen middels een brief aan de Israëlische overheid.

Een woord van waarheid is een woord van broeders en zusters. Zij nodigen ons uit om te komen en te zien. We willen blijven komen en blijven zien. We weten ons met hen verbonden, in gebed, in geloof, hoop en liefde. We weten ons aangesproken om te leven in liefde en in waarheid, in verzet en overgave, en bij dit alles in de hoop op de komst van het koninkrijk van God.